

[Landbrugsministeren.]

mindre Halvdel —, mener, at det rene Selveje er at foretrække.

Selv om der nu i disse Aar Gang efter Gang har været stor Diskussion om de to Princippers Fordele og Mangler, er Resultatet dog altid blevet, at naar det er kommet til Afstemninger her i Rigsdagen, hvad enten det har drejet sig om Revision af den gamle Husmandslov eller om Revision af 4. Oktober-Loven, har der altid været Enstemmighed i Rigsdagens Ting. Den eneste Gang, der ikke opnaaedes enstemmig Tilslutning fra samtlige 4 Partier, var i Fjor, da vi behandlede den særlige sønderjydske Udstykningslov, idet et stort Parti, det konservative, da meldte sig fra og ikke vilde være med til at stemme for Lovforslaget. Og dog indeholdt dette Lovforslag en Mulighed for Udstykning baade efter den gamle Husmandslov og efter 4. Oktober-Loven.

Da det altsaa har været saaledes tidligere, at man til syvende og sidst trods de store Modsætninger her i Rigsdagen og ude i Befolkningen er enedes, har jeg ment det rigtigt, nu da vi staar over for Fortsættelsen af denne Lovgivning, at medtage begge de Principper, som har virket Side om Side de sidste 10—12 Aar, saaledes at de, der holder paa det ene Princip, kan udnytte dette, og de, der holder paa det andet, kan vælge det Princip. Derfor indeholder det foreliggende Lovforslag en Mulighed for Udstykning efter begge Principper. Der er i Lovforslaget ikke foretaget nogen som helst Forringelse af den ene Udstykningsform til Fordel for den anden og ikke foretaget nogen som helst Forbedring af den ene Form fremfor den anden. Man kan saaledes sige, at den Lighed, der efterhaanden er opnaaet mellem disse to Principper, saa vidt muligt ogsaa er bevaret i det Lovforslag, som nu er til Behandling i det høje Landsting.

Det er nødvendigt at faa gennemført en ny Lov i denne Samling, thi det er saaledes, at den gamle Husmandslov udløber til 1. April, eller i alt Fald udløber den Bevilling, som indeholder Mulighed for Udstykning efter denne Lov, til 1. April, og hvad Loven af 4. Oktober 1919 angaar, er den Jord, der blev stillet til Raadighed til Udstykning i 1919 gennem Lens- og Præstegaardslovene, nu saa godt som opbrugt. Der er heller ikke den fornødne Bevilling til Stede til Indkøb af Jord, og Udstykningen efter dette Princip kan saaledes ikke fortsættes, hvis der ikke fremkommer en fornyet Bevilling til Indkøb af Jord. Der er, som jeg sagde før, hverken foretaget nogen Forringelse eller Forbedring, som ikke gælder

for begge Udstykningsformer. Ganske vist er Bevillingen til Indkøb af Jord til Oprettelse af Brug efter den gamle Husmandslov sat en Kende ned i Forhold til tidligere, men det hænger sammen med, at Bevillingen i de senere Aar ikke er blevet opbrugt, og man har derfor ikke fundet Anledning til at opføre en større Bevilling, end der har vist sig at være Brug for. Bevillingen er, som det foreslaas i § 25, sat ned til 7 Mill. Kr., medens Bevillingen til Oprettelse af Brug efter 4. Oktober-Loven i § 10 er fastsat til 6 Mill. Kr. til Indkøb af Jord.

Der er det nye i Lovforslaget, at der i Forbindelse med begge Principper i særlige Tilfælde kan ydes Etableringslaan til Husmænd, som har ondt ved at præstere den Egenkapital, som man nu forlanger for at overlade dem et Husmandsbrug. Grunden hertil er den, at da vi i 1899 begyndte Udstykningspolitikken, var det kun meget smaa Brug, der blev oprettet. Mit Parti var i sin Tid imod, at det blev saa smaa Brug, idet vi gjorde gældende, at med et saa lille Landbrug maatte den paagældende tage Arbejde udenfor sit Brug, hvilket efter vor Opfattelse ikke vilde være heldigt. Efterhaanden har man fra alle Sider erkendt, at det ikke var rigtigt, og man er nu fra alle Sider enig om, at de Brug, der søges oprettet ved Støtte fra Samfundet, bør være saa store, at de kan afgive tilstrækkeligt til en Families Underhold. Men det betyder selvfølgelig, at naar man foruden den Forhøjelse af Egenkapitalen, som er nødvendiggjort af Pristigningen, og som vil udlignes ved Pengenes forringede Værdi, hvorfor den unge Mand har Mulighed for at præstere denne Kapitel lige saa godt nu som tidligere, kræver den samme procentvise Indsats af Husmanden, saa maa han, da Brugene er blevet større, præstere et forholdsvis langt større Beløb, end det var nødvendigt i 1899. Erfaringen har ogsaa vist, at det nu er overordentlig vanskeligt for den ubemidlede Landboudom, der stammer fra Husmands- og Landarbejderhjem — og det er dog dem, der fortrinnsvis var tænkt paa, da man begyndte paa Udstykningen —, at komme med og blive anerkendt som kvalificerede til disse Husmandsbrug, fordi de i de fleste Tilfælde savner tilstrækkelig Kapital til at kunne overtage et saadant Brug. Resultatet er derfor i de senere Aar Gang efter Gang blevet dette, at disse vel kvalificerede, men ubemidlede unge Landmænd er blevet udelukket, skubbet til Side til Fordel for mere kapitalstærke unge Mennesker, som maaske ikke i alle Tilfælde stammer fra de Kredse, som man tidligere har tænkt paa at hjælpe ved Oprettelsen af